

TÁ HVIEZDA SA VOLÁ PALINA

MAREK BOŠKO

artis
omnis

VRAŽDA ZNÁMEHO VEDCA
PREBUDÍ DÁVNO
ZABUDNUTÉ PRÍZRAKY

**TÁ HVIEZDA
SA VOLÁ PALINA**

© Marek Boško 2026
Cover © Jana Kollárová 2026
Slovak Edition © Artis Omnis 2026
ISBN 978-80-8201-347-7

Marek Boško

TÁ HVIEZDA SA VOLÁ PALINA

artis
omnis

MILÝ ČITATEĽ,

dovoľ, aby som ti už v úvode aspoň pár slovami poodhalil pozadie príbehu a pripravil ťa na otázky, ktoré si počas čítania tejto knihy položíš.

Biomedicínsky výskum, o ktorý sa dej románu sčasti opiera, skutočne prebiehal v Sovietskom zväze za čias studenej vojny v rámci širších rádiobiologických štúdií a takzvaného projektu MARS, nikdy však nebol zneužitý spôsobom, ako ho opisujú tieto stránky. Prínajmenšom to nikdy nebolo preukázané.

V tradícii východných Slovanov dodnes prežíva archaický kult Matky vlhkej zeme, v ktorom hlina slúži ako posvätný štít proti zlu a chorobám. Príkladom je historicky doložený rituál **Oboryvanie** – vyorávanie ochranného kruhu okolo dedín počas epidémií –, vychádzajúci z viery, že zem dokáže odpúšťať hriechy, pohlcovať nečistoty a spútať zlo.

Tento text je dielom fikcie. Politické názory, postoje a vyhlásenia prezentované v knihe sú výhradne súčasťou charakterizácie postáv a slúžia na autentické vykreslenie zložitého spoločensko-politického kontextu súčasnej Ukrajiny.

Autor

CHMEĽNYCKYJ

📍 Kyjev, Solomiansky distrikt, 2025, **5:45 hod.**

Len čo bledomodrá Toyota odbočila z Lypikovského triedy do úzkej Kaukazskej, zažiarila vo svetle jej stretávačiek reflexná vesta dopravného policajta. Uniformovaný príslušník dával otvorenou dlaňou vodičovi znamenie, že má zastaviť, pretože celá ulica je uzavretá. Chmeľnyckému na sedadle spolujazdca sa vtedy naskytl prvý pohľad na desivé následky nočného ruského ostreľovania Kyjeva.

V miernej zákrute, asi dvesto metrov za službukonajúcim, zívala v obytnom štvorpodlažnom dome obrovská diera. Z diaľky, v riedkom daždi a vo svetle výkonného reflektora, ktorý strnulo hľadel do jej útrobov, pripomínala dlho zanedbávaný zubný kaz. Krajné časti budovy boli poškodené len mierne – ak taký opis nevyznieva ako zľahčovanie, zatiaľ čo prvé tri podlažia druhého vchodu úplne chýbali alebo, čo bolo pravdepodobnejšie, ležali spolu s nosnými priečkami na základoch stavby. Podľa správ vysielaných rádiom NV, ktoré Chmeľnyckyj počúval od chvíle, keď ho mladší parták Lysenko vyzdvihol pred jeho domom, si to v noci okrem Solomianky odniesli aj Obolon, Ševčenkovský a najčastejšie bombardovaný Pečerský distrikt.

Husto zastavaný Pečersk v centre mesta je sídlom vlády a parlamentu, v historických budovách prevádzkujú svoju činnosť mnohé kultúrne a vzdelávacie inštitúcie, a je tiež miestom s najväčšou koncentráciou pamätihodností mesta, z ktorých vyniká najmä gigantická socha Matky Vlasti symbolizujúca odolnosť a silu ukrajinského národa. Podľa istej zvrátenej logiky môže preto Pečersk, čoby boľavý trň v oku červenej armády¹, predstavovať legitímny cieľ ostreľovania. Volodymira Chmeľnyckého však aj tak nikto nepresvedčí o tom, že schopnosť Ozbrojených síl Ruskej federácie vykonávať chirurgicky presné údery, je len o málo lepšia ako hádzanie kameňom do plechoviek.

No a jeden z tých zablúdených šutrov, čo inak nikdy neminie vojenský či politický cieľ, pomyslel si ironicky kapitán Národnej polície Ukrajiny z oddelenia násilných trestných činov, dopadol nadržanom aj na obytnú budovu v Solomianke.

„O nás nič nevie, lebo ho sem postavili len pred chvíľou, ale tvrdí, že tam nebudeme mať kde zaparkovať!“ oznámil Lysenko, ktorý sa po krátkej diskusii s mužom povereným dohľadom nad dočasným zákazom vjazdu práve vrátil do auta a vytrhol tak svojho nadriadeného z krátkeho zamyslenia. Potom pre istotu skontroloval, či názov ulice na značke najbližšej budovy sedí s textom esemesky, ktorú dostal z koordináčného centra.

„Ale adresa je správna,“ skonštatoval zmätene a naštartoval, načo sa vozidlo pomaly pohlo vpred po mokrej vozovke. Už-už otváral ústa do tretice, aby sa šéfa spýtal, či si nemyslí, že by mohlo ísť o obyčajné nedorozumenie, ale Chmeľnyckyj mu k tomu nedal príležitosť.

1 Výraz Červená armáda používajú dodnes najmä starší Ukrajinci na zdôraznenie kontinuity medzi súčasným ruským režimom a sovietskou érou.

„Nechaj ich prejsť!“ nariadil mladšiemu kolegovi, pretože jeho pohľad upútali modro-červené majáky Externej zdravotnej pomoci blikajúce v spätnom zrkadle Toyoty. „Záchranári sú tam potrebnejší ako my.“

Lysenko poslušne prehltol nevyslovenú otázku, bez zbytočných rečí prikývol a zvrtol volantom, aby sa šikmo zaradil do krátkej medzery medzi dva zaparkované sedany.

V jednom z nich už sedela postaršia žena s natáčkami vo vlasoch. Chvilu počkala, a hneď ako chlapík – s diaľkovým od auta v ruke a s pyžamovou košeľou cez hlavu – prešiel popri nej, naštartovala. Vyrasila cez obrubník a odstavila Peugeot na trávniku tak natesno pred svojou bytovkou, ako sa len dalo. Oneskorenec nasledoval jej príklad a vzápätí sa aj z ďalších obytných budov na ulici vynorili do šera daždivého rána postavy vedené rovnakým inštinktom. Miešali sa do davu ľudí v pršiplášťoch, s daždníkmi alebo aj bez nich, ktorí sa zhluchovali okolo žltej pásky, či už zo zvedavosti, alebo s úmyslom ponúknuť pomocnú ruku. Neúmyselne tak svojím konaním bránili zločkám, ktorých prítomnosť bola na mieste tragédie naozaj nevyhnutná.

Medzičasom v tesnej blízkosti civilného služobného auta kyjevskej polície prefrčal konvoj bielych dodávok s červeným pásom, označených na dverách symbolom šesťramenného modrého kríža v žltom kruhu a číslom tiesňového volania 103 na prednej kapote.

Napočítali ich päť, z čoho by každý občan ťažko skúšaného hlavného mesta odhadol, že ranených, ktorých stav si vyžaduje prevoz do nemocnice, musí byť aspoň dvadsať.

„Ja to nechápem,“ obrátil sa napokon Lysenko na šéfa s pochybnosťami, ktoré si bol predtým nútený nechať pre seba. „Prečo posielajú aj nás?“

Je úplne normálne, že policajní vyšetrovatelia a forenzní experti prichádzajú na miesto raketového útoku medzi prvými s cieľom pozbierať dôkazy, zaznamenať rozsah poškodenia a spísať výpovede svedkov a obetí, pretože sa tieto informácie považujú za kľúčové pre budúce stíhanie ruských vojnových zločinov na medzinárodných súdoch. Z titulu výkonu svojej profesie a zaradenia však Chmeľnyckyj ešte na podobnom mieste nebol. Dokonca ani nikdy nepočul o prípade, že by niekoho z oddelenia vražd niekedy prizvali k vyšetrovaniu, pretože aj keď v podstate išlo o vraždu, často mnohonásobnú, po vinníkovi nikdy nebolo treba pátrať.

Keďže sa poručíkovi namiesto priamej odpovede dostalo len nedbalého pokrčenia ramenami, zaradil jednotku, ale keď s pohľadom namiereným do spätného zrkadla a s nohou na plyne dvíhal ruku k volantu, šéf ho rázne chytil za zápästie.

„Daj pozor!“

Zaskočený šofér sebou trhol viac, ako by si to situácia vyžadovala a dupol na brzdú.

Pred čelnou maskou sa zdanlivo odnikiaľ zjavila postava s kapucňou na hlave a s batohom na chrtbe. Dopadla dlaňami na kapotu Toyoty, načo ruky zodvihla v dvojznačnom geste pripúšťajúcom, že je to sčasti jej vina a zároveň, že je v poriadku. Narovнала sa a náhlivo odkráčala preč.

„Debil!“ uľavil si Lysenko.

Chmeľnyckému odľahlo, že sa nič vážne nestalo a súčasne mu napadlo, že to bol snáď jediný človek, ktorý sa nezaujíma o dianie na mieste katastrofy. S istým zadosťučinením však skonštatoval, že to s morálkou obyvateľstva nebude také zlé, keď sa aj v tých najťažších časoch nájdú okrem policajtov, záchránárov a hasičov aj bežní ľudia, ktorí sa ráno ponáhľajú do práce. Hneď ako nešťastník zmizol v tme sychravého rána, pustil kapitán incident z hlavy.

„Radšej zatiahni k tej bytovke aj ty!“ navrhol rozrušenému kolegovi. „Ďalej pôjdeme po svojich.“

„Oukej,“ súhlasil mladík, hoci sa mu predstava prechádzky v daždi príliš nepozdávala.

„Nie je vylúčené, že prídu ďalšie,“ zauvažoval nahlas Chmeľnyckyj, lebo tušil, že by neskôr mohli mať problém sa z miesta dostať a hodil hlavou smerom k sanitkám, z ktorých tá posledná zastavila sotva tridsať metrov pred nimi, nakoľko sa už nemala kam pohnúť. „A možno aj nejaká ťažká technika,“ dodal, pretože v diaľke zatiaľ nepostrehol charakteristické výsuvné ramená ani žiadnu karosériu sýtožltej farby, typickú pre veľké stavebné stroje. S výnimkou prichádzajúcich zdravotníkov bolo na mieste len pár hasičských nákladia-kov. Fasády prilahlých budov sa zásluhou ich majákov farbili striedavo do modra a do červena. Spolu so stenami menili farbu aj vyľakané tváre tých o málo šťastnejších obyvateľov Solomianky, ktorí vykúkali z prázdnych okenných rámov.

„Okrem toho,“ pokračoval s pohľadom upreným k trhajúcim sa mrakom, nakoľko mu to zarosené čelné sklo a neúnavne kmitajúce stierače dovoľovali, „čochvíľa prestane pršať.“

Lejak, čo sa spustil krátko po polnoci, akoby deprimovaná obloha nad severo-strednou Ukrajinou už vtedy tušila, k čomu sa schyluje, bol vlastne pre záchranárov požehnaním. Síce hasičom komplikoval prieskum sutín, zato časť práce odvie-dol za nich a postaral sa, aby sa jednotlivé ohniská požiaru, ktoré mohli vzniknúť skratom prerušeného elektrického vedenia, príliš nešírili. S plynom či jeho prípadnou explóziou by si veľmi neporadil, ten sa ale našťastie v otvorenom priestore neakumuloval a k jeho odstavke zvyčajne dochádzalo krátko po útokoch, niekedy dokonca ešte pred nimi. Dážď navyše významne znižoval prašnosť v ovzduší, nebolo teda nutné používať dýchacie masky a aj viditeľnosť bola o čosi lepšia.

O zaručenej predpovedi počasia z úst svojho šéfa si síce dvadsaťpäťročný Viktor Lysenko myslel svoje, ani v najmenšom mu nestálo za to, aby s ním o troche nepohodlia spôsobeného dažďom polemizoval. Vystúpil z auta a vykročil za Chmeľnyckým, ktorého prevyšoval o hlavu. Za chôdze si vytiahol zips nepremokavej bundy – s nápisom Politsija v latinke aj v azbuke – až ku krku, načo mu z nej pri hrudi vystúpil obrys zbrane v podpažnom puzdre. Navzdory svojmu priezvisku – plešatý – sa mladík pýšil hustou hrivou svetlohnedých vlasov. Atletickú postavu si udržoval činkami a tréningom crossfitu, ale príležitostne, čisto pre relax, oprášil aj hernú konzolu.

Jeho parťák naopak pôsobil dojmom, že vysedávaniu na gauči venuje väčšinu voľného času a o modernej disciplíne rozvoja fyzickej zdatnosti zrejme v živote nepočul. A to aj napriek faktu, že mu pri obľúbenej ne/činnosti spravidla robieval spoločnosť zdroj tých najľahšie stráviteľných informácií. Lysenka však prevyšoval nielen dvojnásobným počtom krížikov na chrbe, ale hlavne menom, ktoré od minulého roku poznal každý príslušník zboru v hlavnom meste. Chmeľnyckému sa vtedy po dvoch dňoch od prevzatia prípadu podarilo odhaliť identitu vraha, čo sám seba pasoval za Zagratoriada², pretože strieľal obrancov vlasti počas ich krátkej dovolenky.

Vďaka tomu dnes stačilo veteránovi pátračky zamávať služobným preukazom a obaja bez zbytočných otázok prešli cez kordón poriadkových policajtov poverených dohliadať, aby sa z prizeraajúcich nestali prekážajúci.

2 Takzvané zagratoriady, inak aj priehradné oddiely, pôsobili za 2. svetovej vojny. Vznikli na priamy Stalinov rozkaz a boli poverené likvidáciou dezertérov.

MELNYK

„Kde nájdeme veliteľa zásahu?“ spýtal sa prvého hasiča, na ktorého narazili.

Zadychčaný mladík v čiernom mundúre s reflexnými žltými pásmi práve podopieral dôchodkyňu v teplákovej súprave. Rukávom voľnej ruky si zotrel z tváre vrstvu premočeného prachu. Potom sa poobzeral a ťažkými pákovými kliešťami ukázal na muža stojaceho na hromade rozvalín za zdeformovanou karosériou auta neidentifikovateľnej značky.

Ako jediný z hasičov mal veliteľ na sebe kombinézu farby slamy, čo musela pamätať sovietsku éru, a svojou charizmou pripomínal brigádneho generála v zápale boja. Zúrivo kričal do vysielacky, že teraz tu žiadny bagér nepotrebuje a že má aj s kamazmi až do odvolania čakať na Šapovalovej. Namiesto obvyklého „Končím“ zavŕšil komunikáciu rozčúleným „Bljať!“

Len čo pred sebou zočil dvoch civilov, druhé bljať už bolo na ceste, ale legitimácia, čo preráža policajné kordóny, jeho vysloveniu zabránila.

„Chmeľnyckyj, kriminálka,“ predstavil sa držiteľ preukazu a sotva badateľne kývol hlavou smerom k svojmu spoločníkovi. „Poručík Lysenko.“

„Melnyk!“ odsekol hasič, v ktorom evidentne doznieval zápal z predchádzajúcej komunikácie. Veľmi rýchlo však dokázal preladiť strunu a a spôsobom, v ktorom sa nedalo rozlíšiť, či

ide o otázku alebo obyčajné konštatovanie, dodal: „Vy ste tu kvôli tým dvom zo šestky.“

„Dvom?“ začudoval sa Lysenko. „To v hlásení...“

„Počkajte, niekoho vám...“ skočil mu do reči veliteľ zásahu, vysielaciu si zacvakol za opasok a začal sa obzerať po mieste katastrofy. Všade naokolo panovala horúčkovitá aktivita. Dvakrát už otvoril ústa, aby na niekoho zakričal, ale keďže nedokázal nájsť muža, ktorého by mohol na chvíľu postrádať, resignovane vzdychol a zoskočil z návršia tehál. „No nič. Pôjdem s vami ja.“

Toľká česť, pomyslel si Chmeľnyckyj. Zároveň si však uvedomil, že ak sa náčelník jednotky uvolil robiť dvom vyšetrovateľom vražd sprievodcu do spomínanej šestky v paneláku, ktorý je v podstate na dve polovice, znamená to, že obeť sú stále na mieste akiste len preto, lebo niekto ten byt s narušenou statikou vyhodnotil ako miesto činu.

„Viete, že nie sme z forenzného,“ chcel sa ubezpečiť, že nebudú s Lysenkom prekážať pri vyšetrovaní iného druhu. Zistil však, že oslovil už len rozložitý chrbát v ťažkom ufúľanom kabáte s kevlarovými nášivkami na lakťoch.

„Vydržte chvíľu!“ fučal jeho majiteľ, zatiaľ čo po kovových priechkach stúpал do kabíny pristaveného hasičského auta.

Chmeľnyckyj s Lysenkom sa na seba nechápavo pozreli.

Muž sa vzápätí vrátil a každému podával ochrannú prilbu vybavenú štítom z priehľadného polykarbonátu.

„Viem,“ odpovedal na predtým položenú otázku. „Tí prišli už pred vami. Aj s patológom. Vy ste z Ubojného³.“

No dobre. Ak majú všetci vo veci jasno aspoň tak ako Melnyk, vravel si v duchu Chmeľnyckyj, omyl je vylúčený. Pri pohľade na ponúkanú ochranu hlavy zaváhal.

3 Najrozšírenejší slangový výraz pre oddelenie vražd v celom postsovietskom priestore vrátane Ukrajiny.

„Je to nutné?“

„Do šestky v treťom vchode sa dá dostať len prvým vchodom cez dva horné byty druhého a tretieho, lebo jeho vchod je zavalený. Priechy v nich majú takú stabilitu, že som tam chlapom zakázal kýchať, a všade trčia armatúry a výstuže do betónu. Berte alebo zostaňte tu!“

Po takom explicitnom výklade so záverom, čo nepripúšťal nijaké kompromisy, už nebolo treba nikoho prehovárať. Kevlarová pokrývka hlavy napokon chránila aj pred dažďom.

„Cestou vám poviem, čo viem, ale veľa toho nebude, lebo som tam stihol len nakuknúť. Ako vidíte mám dosť inej roboty. Neskôr sa môžete porozprávať s Bohdanom a Andrijom, to oni tých dvoch našli.“

„Ich priezviská?“ spýtal sa Lysenko, keď si nasadil požičanú prilbu a otvoril apku notesu v mobile.

Statný muž na sekundu zaváhal, hneď mu však došlo, že otázka sa netýkala obetí.

„Bidnov a Stepanenko. V tomto poradí.“

„Oukej, mám to.“

Hasič chcel ešte niečo dodať, keď vtom utíchol akýsi šum, ktorý muži dovtedy vnímali len okrajovo. Do ruín budovy odrazu prestalo prúdiť svetlo, načo celú stavbu aj s priľahlou časťou ulice zahalila tma. Zostali s ňou zápoliť iba majáky hasičských áut a sanitiek.

„Bljať!“ ulľavil si opäť Melnyk. „Saša!“ skríkol na niekoho, „Hej Saša, pošli Pavla, nech nahodí ten generátor, a kým nebudem spať, máš to tu na povel!“

S posledným slovom hodil poverenému zástupcovi vysielачku a obrátil sa k vyšetrovateľom.

„Hotovo?“ Skontroloval utiahnutie popruhov a zavelil: „Tak poďme!“

Spoločne vyrazili k prvému vchodu. Každú chvíľu sa pritom museli vyhýbať záchranárom, ktorí z neho vychádzali a na nosidlách vynášali ranených, čo neboli schopní opustiť budovu po svojich.

„Toto urobila Zvezda,“ vysvetľoval za chôdze Melnyk. „A navyše vybuchla aj nádrž so skvapalneným zemným plynom, ktorú mali domáci pri vlastnej kotolni ako rezervu. Tá narobila väčšie škody ako raketa.“

Chmelnyckému sa hneď zdalo, že upravená protilodná strela nemôže bytový dom doslova rozpárať na polovicu.

„Poviem vám,“ hovoril ďalej ich sprievodca, „že keby ten zásobník trafil Kalibr, alebo nebodaj Iskander, tak sme tu všetci zbytoční, lebo po paneláku by zostal iba kráter. Ale nebojte sa, v šestke tretieho vchodu je to zatiaľ bezpečné, myslím, čo sa statiky týka, hoci sa aj tak celá budova bude musieť strhnúť.“

„Tak nám teda o tej šestke niečo povedzte!“ navrhol Lysenko.

Zisťovanie podrobností o raketových útokoch a ich následkoch mali na starosti iné bezpečnostné zložky.

„Ako vravím,“ pristúpil na návrh hasič. „Viem len toľko, že tam v jednej miestnosti, asi v kuchyni, leží na zemi mŕtvy chlap v nejakom kruhu. A v predsieni je ďalší, čo to má tiež už za sebou, ale ten vyzerá normálne.“

Chmelnyckého ten nezvyčajný popis mŕtveho zarazil.

„Ako to myslíte, že normálne?“ požiadal o vysvetlenie, zatiaľ čo vedení lúčmi hasičovej čelovky stúpali z prvého na druhé podlažie.

„Čakal by som, že sa skôr spýtate na ten kruh,“ podotkol Melnyk. Lysenko mu dal v duchu za pravdu, pretože presne na to mal v úmysle reagovať, len čo by ich sprievodca zodpovedal šéfovu otázku. „Ale dobre,“ pokračoval hasič. „Chcel som povedať, že vyzerá normálne v porovnaní s tým prvým, pretože ten...“

„Vyzerá nenormálne?“ využil jeho krátke zaváhanie policajný kapitán.

Hasič na neho vrhol podráždený pohľad, ale rozhodol sa narážku nekomentovať. „Je úplne holý a leží na zemi tvárou nadol!“ povedal namiesto toho.

„Hm,“ zamrmľal Chmeľnyckyj, „to je síce zvláštne, ale...“

„Nie je predsa zakázané chodiť holý po vlastnom byte,“ zamiešal sa do debaty Lysenko, aby predviedol, že vie čítať šéfove myšlienky. „A pokiaľ viem, ani ležať. Ak ho len odhodila tlaková vlna...“

„A je zviazaný ako otep slamy!“ dokončil opis tela Melnyk. „Tiež sa tak doma z dlhej chvíle zväzujete, poručík Lysenko? A tým na zemi som nemienil na podlahe, ale na zemi, rozumiete, čo tým myslím?“

„Ani nie,“ pripustil mladší vyšetrovateľ. Postrehol, že kriminalistický veterán tiež nemá celkom jasno v tom, aký je medzi pojмами rozdiel.

„Na hline!“ objasnil triumfálne hasič. „Ten chlap tam leží na hline!“ Najvyšší čas, aby sa tých dvoch chytrákov zbavil, povedal si a zdvihnutým ukazovákom zarazil ďalšie mladíckove otázky.

Medzičasom prešli celým bytom na treťom poschodí a zostali stáť pred otvorom, v ktorom boli predtým osadené dvere do spálne.

Miestnosť za skrútenou oceľovou zárubňou existovala len spolovice, chýbala jej časť obvodového múru, väčšina priečky, ktorá ho oddeľovala od susedného bytu, a skoro celá podlaha. Zostal po nej len úzky chodník či akási rímsa. Po nej sa dalo prejsť len bokom, s chrbtom prilepeným na zadnú stenu. Zo zvyškov stropu nad rímsou kde-tu na železných prútoch viseli ťažké bloky betónu a z podlahy trčali nebezpečne poprehýbané kusy armovacej siete.

Presne ako v popise, ktorý nám Melnyk poskytol dole pred bytovkou, vybavil si Chmeľnyckyj. Akurát, že sa vtedy hasičský veliteľ zabudol zmieniť o temnej priepasti so zubatými okrajmi. Kriminalistovi sa mimovoľne vybavil Nietzscheho slávny výrok – *Keď dlho pozeráš do priepasti, aj priepasť sa pozrie do teba*. Možno bolo dobre, že generátor vypadol práve teraz. Medzi nejasnými kontúrami rozlámaných kusov nábytku, sanity, roztavenej elektroniky či zhorených detských hračiek v kompletne zničených izbách na dvoch poschodiach pod Chmeľnyckého nohami sa mohli ukrývať aj oveľa hrôzostrašnejšie výjavy.

No čo už, dodal si odvahy. Keď to pred ním dokázali technici s patológom, bol by v tom čert, aby to nezvládol aj on. A napokon, už prestalo prestalo pršať, takže sa nemusí báť, že ho z tej úzkej rímsy spláchne ako švába do stoky. O Lysenka si nijaké obavy nerobil. Stavil by mesačný plat na to, že mladík sa dokáže do predmetného bytu vyštverať rovno zo zničeného prízemí ako po lezeckej stene. A bez istenia.

„Pôjdete po jednom, budete sa posúvať popri stene a za žiadnu cenu sa nepozriete dole!“

Trochu zbytočné inštrukcie, z ktorých tá posledná navyše prišla neskoro.

„Dúfam, že kým tam skončíte, snád' spriechodníme aj ďalší vchod, takže sa tadiaľto nebudete musieť vracieť,“ pokračoval Melnyk. Pomedzi to prísny pohľadom dozeral, či policajti dodržia jeho predchádzajúce pokyny.

„To nemusíte,“ reagoval Lysenko. Nejakým kúzlom sa ocitol na druhej strane priepasti a ťaľahoval ruku k svojmu spoločníkovi, ktorý nakrátko zamrzol uprostred rímsy, pretože si nebol istý nasledujúcim krokom.

„Vážne?“ zaznela v hasičovej reči štipka sarkazmu. „Stavím sa, že tí, čo ešte trčia dole v pivniciach, by s vami nesúhlasili.“

„Rozhodne som za vchod,“ vyslovil sa Chmeľnyckyj po tom, čo prijal podávanú ruku a nechal sa stiahnuť do provizórneho bezpečia. Hlas sa mu chvel ako struna, ale aspoň že pod nohavicami nebolo vidieť, ako sa mu trasú kolená.

„Ďalej už traďte sami,“ nestrácal čas Melnyk, zvrtol sa na päte a zvyšok jeho pokynov sa ozýval už len z útrobov priestorov, ktorými sem prišli. „Je to byt naproti tomu pod vami.“

PODOLSKÁ

„Čo je taký podráždený?“ nechápal Lysenko. „Veď som toho toľko nepovedal.“

„Ty by si nebol?“ zastal sa hasiča Chmeľnyckyj. „Keby si mal niekomu robiť pestúnku, zatiaľ čo tvoja robota stojí?“

Vtom mu vo vrecku kabáta zavibroval mobil. Vytiahol ho, aby sa pozrel na displej, nech aspoň vie, komu odmietne zodvihnúť. Namiesto toho však naznačil poručíkovi, že ho má nasledovať, palcom potiahol ikonku zeleného telefónika a za chôdze priložil aparát k uchu.

„Šetri kredit, Dunka!“ povedal do mikrofónu. „Už sme tu.“ Následne hovor prerušil, prepol mobil do režimu baterky a posvietil si ním pod nohy.

„Podolská,“ vysvetlil krátko a zbytočne Lysenkovi, pretože ten dávno vedel, ako dobrí známi oslovujú patologičku Jevdokiju Podolskú, hoci jemu samému pozvánka do tohto exkluzívneho klubu zatiaľ neprišla.

Keď spoločne opustili garsónku, čo predtým bývala dvojizbovým bytom, zistili že by sa bez hasičovho usmernenia hravo zaobišli. Do tmavých kútov schodiska pod nimi totiž prenikali ojedinelé fotóny svetla – určite z prenosného reflektora – doplnené občasným zábleskom, cvaknutím a tlmenými rozhovormi.

„Tu horí?“ mladík sa zarazene zastavil na medziposchodí, otáčal hlavu a nasával do nozdier stopové množstvo dymu ochutené časticami prachu, čo sa ešte nestihli usadiť.

„Bez obáv, poručík,“ odvetil ženský hlas. Podľa sfarbenia mohol patriť staršiemu človeku či niekomu, kto k zmene anatómie hrtanu pristupuje systematicky. „Je to len tabak.“

Súdno-lekárska expertka, doktorka Jevdokija Podolská, sediaci na svojom pracovnom kufríku s chrbtom opretým o dvere nefunkčného výťahu, splňovala obe kritériá.

„Prestaň mi svietiť do očí, Volod'a!“ zahriakla jedného z prišielcov, otvorenou dlaňou si zatienila tvár a čiastočne odvrátila pohľad. „Prečo myslíš, že sedím tu a nie vo vnútri?“

Kapitánova rovesníčka bývala v mladosti ideálom krásy slovanskej ženy. Jemné črty, svetlá pleť a modré oči, číre a hlboké ako vody Bajkalu. Často mávala dobrú náladu, bola empatická a rozumela humoru. Za dvadsať rokov ju však profesia zomlela, oči sa trochu zakalili, rysy povädli a s nimi povädla aj duša.

„Prepáč, Dunka,“ ospravedlnil sa Chmeľnyckyj, deaktivoval baterku a vrátil mobil do vrečka.

Podolská si posledný raz potiahla a potom kútikom úst vyfúkla. „Podaj mi ruku!“ zavelila, keď zatlačila spolu vyfajčenú cigaretu do podlahy medzi kusy opadanej omietky.

Hneď ako jej kapitán pomohol na nohy, ledabolo si oprášila kombinézu, napravila helmu, ktorá jej padala do čela, pretože bola aspoň o dve čísla väčšia, a natiahla si respirátor.

„Ako si si užil výhľad na Grand Kaňon?“

„Veď ty vieš,“ pochopil metaforu kriminalista, „podobné zábery mám radšej v šestnásť na deväť. Takto naživo mi nerobia dobre.“

„Myslela som si.“ Pod ochranou dýchacích ciest sa Jevdokija celkom určite uškrnula a nasledovaná oboma vyšetrovateľmi

vstúpila do bytu bez vchodových dverí, kde sa podľa všetkého mala odohrať tragédia nesúvisiaca s raketovým útokom. „Ale hádam, že zelenáčovi sa to celkom páčilo.“

Sotva by sa niekto iný opovážil vytasiť s obdobne nemiestnymi komentármi, ale taká už patologická bola, sarkazmus s iróniou predstavovali dve tváre jej druhej prirodzenosti.

„Určite viac ako označenie zelenáč,“ reagoval popudene zelenáč.

Bez toho, aby sa otočila, naznačila vztýčeným palcom, že u nej tou pohotovou poznámkou zabodoval.

„Tak čo sa tu stalo, Dunka?“ oslovil ju Chmeľnyckyj, keď sa na chodbe zastavili pred prvým telom. Jeden z technikov v bielej kombinéze otázku započul, vykukol z kuchyne a uisťoval ich, že nemusia našľapovať po špičkách, pretože všetky forenzné stopy súvisiace s mŕtvolou asi tridsaťročného muža v rifliah a pracovnej košeli už boli odobraté.

„Vyzerám vari ako médium?“ ohradila sa. „Alebo si myslíš, že v tom kufríku nosím vešteckú guľu?“

„Vy ste vážne museli vstať veľmi zavčasu, Jevdokija,“ rypol si do patologičky Lysenko, pretože jeho šéf, ktorý konfliktom radšej predchádzal, ako ich riešil, by si to nedovolil.

Tentoraz dostal mladík namiesto palca vztýčený prostredník, symbolizujúci, že pozvánka do klubu sa odkladá na neurčito.

„Čo teda bolo príčinou smrti, ak sa už dá určiť, a kedy nastala?“ preformuloval otázku Chmeľnyckyj a súčasne si prezeral telo muža s podivne predsunutou hlavou, akoby mu ju niekto nasadil nesprávne.

„No vidíš, že sa vieš pýtať,“ odvetila a pustila sa do vysvetľovania. „Podľa poklesu telesnej teploty zomrel medzi štvrtou a piatou ráno na úder tupým, hranatým, asi štyri centimetre širokým predmetom do zadnej cervikálnej oblasti, ktorý podľa

môjho odhadu spôsobil dislokáciu stavcov C1 a C2, vyvolal spinálny šok a kolaps autonómneho nervového systému.“ Zvyšok skrátila na minimum, akoby chcela šetriť dychom. „Nasledoval prudký pokles krvného tlaku a zástava srdca.“

Chmeľnyckyj si jej slová v mysli preložil do hovorovej reči. Zlomený väz. Na pohľad to vyzeralo až príliš jednoznačne. Pitva v tomto ohľade akiste žiadne nečakané odhalenie neprinesie.

„Mne sa to nezdá!“ prekvapivo sa opovážil vzniesť námietku Lysenko, ktorý v podrepe skúmal škaredú pomliaždeninu tiahnucu sa naprieč mužovým zátylkom.

Nemienil tým spochybňovať Podolskej predbežné závery o príčine smrti, ale skôr poukázať na nejasné okolnosti, za akých k nej došlo. Tvar a umiestnenie zranenia by podľa jeho mienky zodpovedali skôr pádu na hranu stola. Na to bola však modrina príliš široká a nikde žiadny stôl.

„Máš pravdu,“ pripustil zamračené starší kriminalista, keď na fatálne zranenie mŕtveho pozrel ponad mladíkovo rameno a tiež zneistel. „Kto by obeť udieral zozadu do krku? Veď zasadiť úder takto horizontálne musí byť mimoriadne obtiažne a podľa mňa aj značne na úkor vynaloženej sily. Prečo si to tak komplikovať a neovaliť chlapa normálne po hlave? Našlo sa niečo aj na lebke?“

Posledná otázka patrila obhliadajúcej súdnej lekárke, ale tá iba otrávene zagúľala očami v zmysle, že keby niečo ďalšie odhalila, asi by si to nenechávala pre seba.

„Nevedeli by ste náhodou odhadnúť typ vražednej zbrane?“ spýtal sa jej zelenáč, keď sa narovnal.

„Čoby nie,“ odvetila skoro pobavené. „Stojíte na nej!“

Lysenko sa zmätene pozrel pod nohy, ale keď okrem zlomenej časti vchodových dverí s priezorom a mosadznou menovkou nič podozrivé, čo by dospelého chlapa dokázalo v zlomku

sekundy pripraviť o život, neobjavil, začal sa domnievať, že sa stal len terčom jej ďalšieho vtipu.

„Dvere,“ pochopil jeho mentor. Hrúbka ich hrany približne zodpovedala šírke tmavofialovej pomliaždeniny.

„Mal si pravdu v tom, Volod'a, že udrieť horizontálne vo výške krku je mimoriadne komplikované a je prakticky nemožné vyvinúť pritom silu, ktorá by dokázala prerušiť miechu. Iba ak by obeť v čase útoku ležala a úder by bol vedený zhora, ale to nie je náš prípad. Dobrovoľne by si zrejme neľahol, a ranu na hlave, ktorá by ho predtým poslala k zemi, tiež nemá. Tohto chlapíka, čo sa mimochodom podľa jedného z evakuovaných volá Danilo Olijnik a býva na prízemí, zasiahli vchodové dvere, ktoré z pántov vytrhla tlaková vlna. Tipujem, ale naozaj len tipujem, že keď sa nájomníci bytovky po varovaní z Tryvohy⁴ zhromaždili v pivnici, zistili, že jeden sused chýba a tohto nešťastníka poslali za ním, aby ho priviedol.“

„Teda ho zabili dvere?“ potreboval Chmeľnyckyj počuť jasnú odpoveď a kradmo pritom pozeral na poručíka, zvedavý na jeho reakciu.

„Zabili ho Rusi,“ skonštatovala vecne patologička. „Dvere sú v tom nevinne.“

„Počkaj, Dunka!“ vyšetrovateľovi sa na celej veci stále čosi nepozdávalo. „Nemal by v takom prípade ležať pod dverami?“

„Z fyzikálneho hľadiska určite,“ pripustila. „Ale nie nevyhnutne z pohľadu biológie. Je celkom reálne možné, že od vzniku traumy k exitu ubehlo pár sekúnd.“

Chmeľnyckyj mohol len dúfať, že v posledných momentoch svojho života, keď sa ten nešťastník bezvládne potácal predsieňou bytu svojho suseda, už nebol pri plnom vedomí.

4 Povytriana Tryvoha je aplikácia, prostredníctvom ktorej je obyvateľstvo informované o nadchádzajúcom raketovom útoku.